

8. Merjenje težnega pospeška z uporabo natančne ure

Teorija:

Prosti pad je pojav, ko na telo deluje le sila gravitacije. Zaradi tega se padajoče telo pospešuje. Gravitacijska sila je posledica interakcije med telesi in je sorazmerna z maso obeh teles. Gravitacijska sila pada z kvadratom razdalje med telesi. V primeru prostega pada, igra ključno vlogo gravitacija med zemljo in padajočim telesom (kovinsko kroglico). S tem, ko se kroglica pospešuje in približuje zemlji, se gravitacijska sila spreminja. V prvem približku to spremembo zanemarimo in privzamemo, da je gravitacijska sila konstantna, določena z gravitacijskim pospeškom (g) in maso telesa (m). V tem primeru je gibanje padajoče kroglice enakomerno pospešeno – II. Newtonov zakon. Pri zgornji poenostavitvi smo zanemarili odstopanja, ki nastanejo zaradi spremembe gravitacijske sile. Pri natančni izpeljavi se izkaže, da je ta razlika mnogo manjša kot je odstopanje, ki je posledica sile zračnega upora padajoče kroglice. Zračni upor zmanjša gravitacijsko silo in posledično pospešek padajočega telesa. Zaradi tega se čas padanja podaljša.

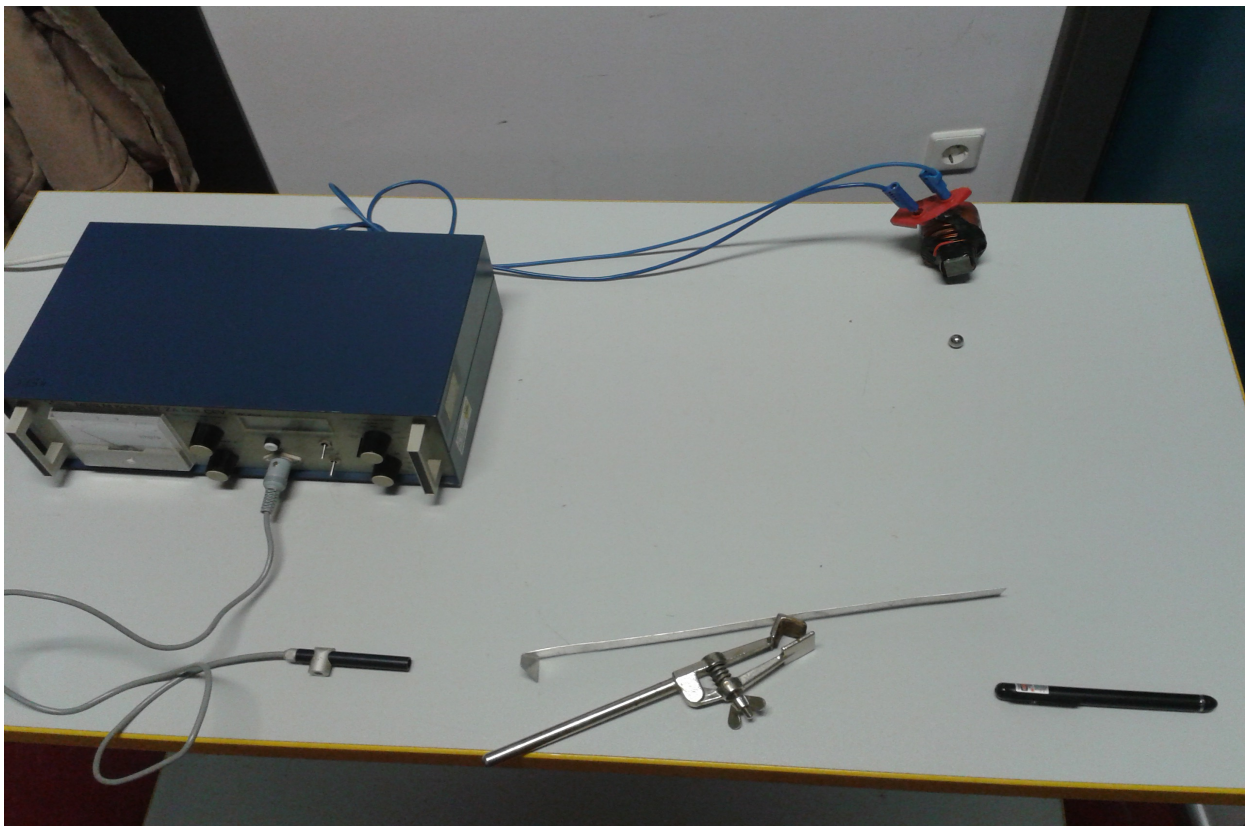
Hipoteza:

Z merjenjem časa padanja kovinske kroglice želimo pokazati da je

1. velikost gravitacijskega pospeška 9.81 m/s^2 .
2. čas padanja odvisen od kvadratnega korena višine: $h=gt^2/2$

Naloga:

Z natančno uro izmeri težni pospešek

Opis meritve :

Čas padanja kovinske kroglice merimo z uporabo natančne ure. S vklopom ure elektromagnet spusti majhno kovinsko kroglico. Ko se kroglica giblje skozi svetlobni curek majhne svetilke, s tem prekine tokokrog in ura ustavi merjenje časa. Ura nam prikaže čas padanja (t). Višino padanja nastavimo na priročnem stojalu in pri tem pazimo, da je elektromagnet poravnán s spodnjim svetilom. V nasprotnem primeru kroglica ne bo prekinila svetlobnega curka.

Navodila:

Izberi štiri različne višine v obsegu stojala. Pri vsaki višini izvedi 10 meritev časa padanja . Ne pozabi zapisati mase kroglice, natančnosti inštrumentov, temperature zraka. Oцени natančnost meritve višine.

Tabela 1:

N	t	h	N	t	h	N	t	h	N	t	h
	s	m		s	m		s	m		s	m
1			11			21			31		
2			12			22			32		
3			13			23			33		
4			14			24			34		
5			15			25			35		
6			16			26			36		
7			17			27			37		
8			18			28			38		
9			19			29			39		
10			20			30			40		

Analiza meritev:

Statistično obdelaj meritve in jih predstavi na grafu časa padanja kot funkciji višine. Pri vsaki višini prikaži povprečno vrednost in statistično napako povprečne vrednosti. Na grafu prikaži tudi teoretični model in poišči tisto vrednost gravitacijskega pospeška, ki najboljše opiše meritve.

h(m)

